

BIET I HUVET

Denna lärarhandledning är ett stöd för dig som ska uppleva och arbeta med föreställningen Biet i huvet med dina elever. Handledningen är en verktygslåda och behöver inte genomföras i sin helhet. Istället kan du som lärare själv plocka ut de delar som du tycker är relevanta. Byteatern Kalmar Läns-teater tar barn och unga på allvar. Det gör vi genom att aktivt i våra barn- och ungdomsproduktioner se på samhället utifrån ungas synvinkel samt att spegla maktförhållanden mellan vuxna och barn på ett uppriktigt sätt. Konsten och olika konstnärliga uttryck är viktiga i sig och ska inte ha krav på sig att ha tydligt mätbara syften och mål. Det innebär att Byteatern Kalmar läns-teaters olika produktioner för barn och unga står för sig själva. Med det sagt vet vi också att lärare har behov av att fånga upp olika frågeställningar och olika slags tematik från föreställningen. Det är just det behovet som lärarhandledningen ska täcka.

FOTO: EMILIA CHRISTIANSSON

Regissören har ordet

”Hur jobbigt det än är måste du bara fortsätta framåt och igenom allt”

Jag har aktivt arbetat med att berätta denna berättelse om detta barns vardag med en lätthet.

Min eftersträvan är att lämna publiken med en hoppfullhet fastän pjäsen inte alls slutar i en uppgörelse.

Jag ser dessa tre personligheter av barnet som ett sätt att omsätta ensamheten hen lever i till en gemensamhet. Ett sätt att stärka sig själv för att lyckas tas sig igenom dag efter dag.

Barnet fyller upp sin dag med äventyr, i vissa partier vet vi inte om det händer på riktigt eller om barnet kryddar och pepprar för att göra det eländiga spännande.

Ett mod visas gång på gång. Det är farligt, äventyrsfullt och fantasirikt. I min regi har jag arbetat med att skådespelarna ska låtsas som att det mesta bestäms på studs. Som att ett manus inte finns, förslag kommer från barnet själv som sen bygger på bilden och skapar platsen och scenariot. Men barnet kan inte själv styra vad som väntar i

nästa level. Dagen tickar på, tiden går inte att stoppa, hur jobbigt det än är måste du bara fortsätta framåt och igenom allt.

Den styrkan och viljan att överleva vill jag framhäva.

Genom den lekfulla gestaltningen av detta otroligt beskrivande manus i den abstrakta scenografin, vill jag uppmuntra barnen i publiken att använda sin fantasi för att måla upp rummet och platserna som vi kastas in i.

Jag uppskattar tanken om att förvandla sig till något som man själv finner häftigt, farligt och starkt. Att veta att man fantiserar och använda sig av det till sin fördel.

Souvenirerna är ett sätt för oss att ge en bit utav föreställningens budskap till barnen att ta med sig hem. Något som kan påminna dem om styrkan dem har inom sig.

Chantale Hannouch, regissör

INFÖR TEATERBESÖKET

Undvik att göra teaterbesöket till en skoluppgift med krav på "läxa" i form av handlingsresumé eller recensionsuppgift. Då blir det mer lustfyllt att gå på teater och utbytet blir större och mer berikande. Förbered gärna eleverna på det praktiska förutsättningarna inför teaterbesöket exempelvis bussresa, tid plats och annan praktisk information. Det kan också vara bra att introducera föreställningen genom att läsa om dess tematik, författare, den tid när pjäsen är skriven, när den utspelar sig etcetera. Passa även på att prata om vilka som jobbar på en teater och vilka olika yrkesroller som är inblandade i en produktion.

KORT SAMMANFATTNING AV HANDLINGEN I PJÄSEN

I pjäsen följer vi en dag i ett barns liv. Barnet spelas av tre skådespelare, som alla spelar barnet. När de pratar med varandra är det som att barnet egentligen pratar med sig själv. Barnet i pjäsen är rätt ensamt och har det svårt på olika sätt. För att klara av de utmaningar och svårigheter barnet stöter på under dagen, så använder barnet sin fantasi för att ta sig igenom svårigheter och utmaningar. När en svårighet dyker upp som barnet måste lösa, det kan vara att hitta sina kläder i sitt stökiga rum, eller att komma i tid till skolan – så kan barnet med hjälp av sin fantasi förvandla verkligheten till en annan. Vi följer barnet hur det steg för steg tar sig igenom dagen och gång på gång hittar på finurliga lösningar som gör att barnet klarar

"Jag är inte ensam, jag har ju datorn"

av utmaningar både i skolan, efter skolan, tillbaka hemma, och till slut när barnet ska gå och lägga sig.

Ibland dyker det upp olika personer i barnets väg som barnet behöver prata med, t ex en läskig man som bor i området och kallas "Sjömannen", eller "Bidrottningen" i slutet av pjäsen. Då spelar en av skådespelarna rollen av den personen som barnet pratar med, medan de andra skådespelarna gestaltar barnet.

EFTER TEATERBESÖKET

Var generös med tiden efter föreställningen. Låt teaterupplevelsen sjunka in utan stress. Ibland kan det finnas tid att dröja sig kvar, titta på teaterns dekor och rekvisita eller tala med en stund med skådespelarna. Vi lever alla i ett oerhört snabbt mediesamhälle där det inte alltid finns utrymme för eftertanke.

SAMTALSGUIDE

Ett samtal kring en teaterföreställning kan ge plats för reflektion och fördjupning om föreställningens handling samt om de konstnärliga

uttrycken som skådespelarnas gestaltning, ljus, ljud, kostym och scenografi. För att ett sådant samtal ska bli givande och konstruktivt är det bra att börja med att tillsammans försöka beskriva föreställningen på ett tydligt och objektivt sätt, fritt från värdering och tolkning. Ju utförligare ni kan beskriva det ni varit med om, desto större blir möjligheterna att därefter hitta olika tolkningar och sätt att analysera föreställningen.

En lekfull ingång till ett sådant samtal är att utgå från elevernas egna sinnesupplevelser. Ge eleverna möjlighet att dela med sig av vad de såg, hörde, kände och luktade. Utifrån det samtalet kan ni gå vidare till att beröra exempelvis karaktärernas sinnesupplevelser och på så sätt närma er en fördjupande reflektion.

I och med att du känner dina elever vet du bäst hur du hittar balansen mellan att vara tillräckligt konkret och tydlig och samtidigt inte styra diskussionen alltför hårt. Var lyhörd och lyssna in vad barnen och ungdomarna själva verkar ha behov av att prata om.

TEMAN ATT ARBETA VIDARE MED I

KLASSRUMMET

Efter det inledande samtalet har du troligtvis fått en ganska bra bild av vad i föreställningen som fångar dina elevers intresse. Utifrån detta kan du sedan välja att gå vidare med ett fördjupat arbete i klassrummet. Här kommer några förslag på olika sätt att arbeta vidare med föreställningens tematik. Som tidigare nämnts är det fullt möjligt att jobba med allt material, eller plocka ut någon eller några delar. Det går också bra att helt släppa denna del av handledningen och fördjupa sig ännu mer i föreställningens konstnärliga aspekter. Utgå från dig själv och dina elevers behov.

Bemötande

Förslag på diskussionsfrågor:

- Hur bemöts barnet av klasskamraterna och lärare i föreställningen?
- Hur bemöts barnet av andra vuxna?
- Hur är barnets bemötande?

Mänskliga rättigheter och sociala skyddsnet

Förslag på diskussionsfrågor:

- Vad skulle lärare och klasskamrater ha gjort för att hjälpa barnet?
- Borde de ha gjort något?
- Kunde de ha gjort något?

Arbeta med fakta om barnkonventionen som underlag för att fördjupa samtalet eller bygg vidare på praktiskt arbete i form av exempelvis eget skrivande eller arbete i mindre grupper.

Platsen

Utifrån det inledande samtalet där eleverna beskriver föreställningen kan det ha dykt upp tankar om scenografin. Här finns en möjlighet för dig som lärare att arbeta vidare utifrån det sceniska rummet som ett fysiskt uttryck för barnets fantasi. Förslagsvis skulle eleverna kunna få beskriva, i ord eller bild, hur de tror att barnets värld ser ut "på riktigt" till exempel genom att göra en karta över barnets väg från hemmet till skolan.

Överlevnad i vardagen

Med föreställningen som utgångspunkt, låt eleverna göra en överlevnadshandbok för barn i vardagen där de, i grupper eller enskilt får fundera ut vilka utmaningar som finns i deras egen vardag och vilka strategier de behöver använda för att klara av dessa. Exempel: Viktiga tips på vägen hem från skolan? Vilka saker behövs för att ta sig igenom en skoldag? Hur fungerar en mikrovägsugn? Variant: Istället för att göra en överlevnadshandbok skulle eleverna kunna få skapa sin egen dataspelsvärld utifrån frågan: Om ditt liv vore ett dataspel, hur skulle det se ut?

Praktisk övning

Börja med att dela in klassen i två grupper

och be den ena gruppen att gå ut medan du informerar den andra delen av klassen. Förklara för dem att deras klasskamrater kommer att få i uppgift att berätta en historia för dem och att de ska spela så ointresserade som möjligt. Placera ut eleverna i klassrummet på stolar mittemot en tom stol och släpp in den andra halvan av klassen. Berätta för gruppen som kommit in att de ska berätta sin historia för sin klasskamrat. Det gäller givetvis att de eleverna som ignorerar sina klasskamrater tar sin uppgift på allvar. Fråga sedan eleverna efter övningen hur det kändes att verka ointresserad och hur kändes att bli ignorerad.

HJÄLP OSS BLI BÄTTRE

Vi på Byteatern Kalmar länsteater är måna om att det pedagogiska material vi skapar faktiskt motsvarar vad lärare och pedagoger behöver. Därför ser vi gärna att du delar med

dig av dina åsikter om denna lärarhandledning till oss. Vad var bra? Vad var dåligt? Vad har vi missat? Stort som smått, vi vill veta allt.

För att dela med dig av dina tankar om lärarhandledningen, kontakta: emilia@byteatern.se

LÄNKLISTA:

Här kan du läsa mer om hur att gå på teater med 7-13-åringar

<https://www.riksteatern.se/7till13>

BRIS-barnens rätt i samhället www.bris.se

FN:s konvention om barns rättigheter

www.unicef.se

Barn- och ungdomshälsan i Kalmar, vårdguiden 1177

<https://www.1177.se/Kalmar-lan/hitta-vard/kontaktkort/Barn-och-ungdomshalsan-Kalmar/>

